

We display judicial information on court documents of the company only in the original Ukrainian language.

Accompanying Information

Date of decision
24.10.2019

Registration date
29.10.2019

Case No.
382/1331/16-ц

Decision No.
85238152

Litigation form
Цивільне

Judge
Синельников Євген
Володимирович

Court
Supreme Court of
Ukraine

Постанова

Іменем України

24 жовтня 2019 року

м. Київ

справа № 382/1331/16-ц

провадження № 61-28945св18

Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду:

Синельникова Є. В. (суддя-доповідач), Хопти С. Ф., Шиповича В. В.,

учасники справи:

позивач - ОСОБА_1 в інтересах неповнолітнього сина ОСОБА_2 ,

відповідач - сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Придніпровський край»,

розглянув у попередньому судовому засіданні у порядку письмового провадження касаційну скаргу ОСОБА_1 в інтересах неповнолітнього сина ОСОБА_2 на рішення Апеляційного суду Київської області, у складі колегії суддів: Журби С. О.,

Березовенко Р. В., Сержанюка А. С., від 03 серпня 2017 року.

Короткий зміст позовної заяви та її обґрунтування

У вересні 2016 року ОСОБА_1 в інтересах неповнолітнього сина

ОСОБА_2 звернулась до суду з позовом до дочірнього підприємства «Київська Русь» товариства з обмеженою відповідальністю «Агро Інвест Україна» (далі - ДП «Київська Русь» ТОВ «Агро Інвест Україна») про відшкодування моральної шкоди.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що 12 квітня 2011 року під час проведення підготовчих робіт по улаштуванню покрівлі ангара загинув її чоловік ОСОБА_3 Нещасний випадок стався на території машинно-тракторного парку ДП «Київська Русь» ТОВ «Агро Інвест Україна», якому належить ангар. Згідно з висновком науково-дослідного інституту будівельного виробництва про технічний стан покриття складу-ангару сільськогосподарської техніки при монтажі покрівлі не виконані вимоги стандартів про необхідність зрізання кутів по діагоналі листа, внаслідок чого вони не могли достатньо щільно прилягати один до одного; у покрівлі закінчено строк експлуатації, вона знаходиться у незадовільному стані та потребує негайної заміни. Відповідно до акта судово-медичного дослідження № 70 ОСОБА_4 помер внаслідок отриманих від падіння травм. Згідно з судово-токсикологічним дослідженням ОСОБА_4 не перебував у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння. На думку позивача, причиною, яка обумовила настання нещасного випадку, є відсутність кріплення азбоцементного листа до прогонів, а також недостатній контроль за організацією проведення підготовчих робіт з улаштування покрівлі ангара. Внаслідок трагічного випадку, який стався з ОСОБА_4 , її сину ОСОБА_2 заподіяно моральну шкоду, яку вона оцінила у 500 тис. грн. Вказувала, що оскільки шкоду завдано підрядником, який діяв за завданням замовника та під його контролем за безпечним виконанням робіт, відповідно до норм чинного законодавства України відшкодувати її повинен замовник, який до того ж є власником ангара.

Посилаючись на зазначені обставини, позивач просила суд стягнути з відповідача на її користь 500 тис. грн в рахунок відшкодування моральної шкоди, завданої її сину ОСОБА_2 .

Короткий зміст рішення суду першої інстанції

Рішенням Яготинського районного суду Київської області, у складі судді Карповича В. Д., від 09 грудня 2016 року позов задоволено частково. Стягнуто з ДП «Київська Русь» ТОВ «Агро Інвест Україна» на користь

ОСОБА_1 в інтересах неповнолітнього сина ОСОБА_2 150 тис. грн в рахунок відшкодування моральної шкоди.

Рішення суду першої інстанції мотивовано тим, що нещасний випадок, внаслідок якого загинув чоловік позивача, стався під час виконання ремонтних робіт підрядником на підставі договору у зв'язку з неналежним утриманням відповідачем своєї будівлі, відтак наявні підстави для задоволення позову, оскільки відповідно до положень статті 1172 ЦК України замовник відшкодовує шкоду, завдану іншій особі підрядником, якщо він діяв за завданням замовника.

Короткий зміст рішення суду апеляційної інстанції

Рішенням Апеляційного суду Київської області від 03 серпня 2017 року апеляційну скаргу ДП «Київська Русь» ТОВ «Агро Інвест Україна» задоволено частково. Рішення суду першої інстанції скасовано та ухвалено нове рішення. У задоволенні позову відмовлено.

Рішення суду апеляційної інстанції мотивовано тим, що позивачем не було доведено наявності передбачених чинним законодавством України підстав для покладення відповідальності за моральну шкоду, спричинену загибеллю ОСОБА_4, на відповідача, відтак позов визнано таким, що задоволенню не підлягає.

Короткий зміст вимог касаційної скарги та її доводи

У касаційній скарзі ОСОБА_1, діючи в інтересах неповнолітнього сина

ОСОБА_2, просить скасувати рішення суду апеляційної інстанції та залишити в силі рішення суду першої інстанції, посилаючись на неправильне застосування судом апеляційної інстанції норм матеріального права та порушення норм процесуального права.

Доводи касаційної скарги зводяться до того, що судом апеляційної інстанції не взято до уваги, що відповідач є замовником будівельних робіт, тому саме він відшкодовує шкоду, завдану іншій особі підрядником, якщо він діяв за завданням замовника, що прямо передбачено статтею 1172 ЦК України. Суд апеляційної інстанції вийшов за межі позовних вимог та самостійно змінив підстави позову, не встановив ті обставини, які дійсно мали місце. Відповідач не вжив заходів щодо належного утримання свого майна, тобто не виконав всіх передбачених мір для усунення реальної загрози життю та здоров'ю, тому, на думку заявника, повинен нести відповідальність за спричинену шкоду.

Короткий зміст відзиву (заперечення) на касаційну скаргу

У відзиві (запереченні) на касаційну скаргу ДП «Київська Русь» просить залишити касаційну скаргу ОСОБА_1 в інтересах неповнолітнього сина

ОСОБА_2 без задоволення, а рішення суду апеляційної інстанції - без змін, посилаючись на його законність та обґрунтованість.

Надходження касаційної скарги до суду касаційної інстанції

Ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 23 жовтня 2017 року відкрито касаційне провадження за поданою касаційною скаргою.

Статтею 388 ЦПК України у редакції Закону України від 03 жовтня 2017 року

№ 2147-VIII «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів»

(далі - ЦПК України), який набрав чинності 15 грудня 2017 року, визначено, що судом касаційної інстанції у цивільних справах є Верховний Суд.

Пунктом 4 Перехідних положень ЦПК України передбачено, що касаційні скарги (подання) на судові рішення у цивільних справах, які подані і розгляд яких не закінчено до набрання чинності цією редакцією Кодексу, передаються до Касаційного цивільного суду та розглядаються спочатку за правилами, що діють після набрання чинності цією редакцією Кодексу.

Справу передано до Верховного Суду та 04 червня 2019 року розподіленосудді-доповідачу.

Ухвалою Верховного Суду від 02 жовтня 2019 року до участі у справі залучено правонаступника ДП «Київська Русь» - СТОВ «Придніпровський край».

Фактичні обставини справи, встановлені судами

12 квітня 2011 року під час проведення підготовчих робіт по улаштуванню покрівлі ангара чоловік позивача ОСОБА_4 упав із даху будівлі, внаслідок чого настала його смерть. Нещасний випадок стався у

с. Фарбоване Яготинського району Київської області на території машино-тракторного парку ДП «Київська Русь», якому належить вказаний ангар.

Зазначене підтверджується протоколом огляду місця нещасного випадку від 12 квітня 2011 року (а.с. 14).

Відповідно до акта судово-медичного дослідження від 13 квітня 2011 року № 70 смерть ОСОБА_4 настала від закритої травми грудей. Всі пошкодження характерні для дії тупих предметів і могли бути причинені одномоментно при падінні з висоти на лівий бік. При судово-токсикологічному дослідженні крові ОСОБА_4 спирти не виявлені

(а. с. 17-18).

Відповідно до договору підряду від 05 квітня 2011 року № 03/11, укладеного між ДП «Київська Русь» та приватним акціонерним товариством «Будівельно-монтажне управління № 10» (далі - ПрАТ «Будівельно-монтажне управління № 10»), останнє виконувало роботи з улаштування покрівлі ангара для зберігання техніки (а. с. 43).

У рішенні Апеляційного суду Київської області від 08 жовтня 2014 року у справі № 382/166/13-ц зазначено, що ОСОБА_4 у трудових відносинах з ПрАТ «Будівельно-монтажне управління №10» не перебував. З листа підприємства слідує, що ОСОБА_4 працював на будівельних майданчиках ПрАТ «Будівельно-монтажне управління № 10» як представник субпідрядної організації ФОП ОСОБА_6 (а. с. 44-46).

Позиція Верховного Суду

Перевіривши доводи касаційної скарги та матеріали справи, колегія суддів дійшла наступних висновків.

Згідно з положеннями частини другої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України підставами касаційного оскарження є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

Згідно з частиною першою статті 400 ЦПК України під час розгляду справи в касаційному порядку суд перевіряє в межах касаційної скарги правильність застосування судом першої або апеляційної інстанції норм матеріального чи процесуального права і не може встановлювати або (та) вважати доведеними обставини, що не були встановлені в рішенні чи відкинуті ним, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими.

Касаційна скарга не підлягає задоволенню з наступних підстав.

Частиною другою статті 1172 Цивільного кодексу України визначено, що замовник відшкодовує шкоду, завдану іншій особі підрядником, якщо він діяв за завданням замовника.

Для виникнення у особи обов'язку по відшкодуванню шкоди, завданої третій особі, відповідно до вимог частини другої статті 1172 ЦК України, крім наявності загальних умов, необхідні спеціальні умови, які визначаються залежно від суб'єктного складу відповідних відносин, зокрема існування договору підряду та підрядника, який діє за завданням замовника.

Відповідно частини другої статті 1167 ЦК України моральна шкода, завдана фізичній або юридичній особі неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю, відшкодовується особою, яка її завдала, за наявності її вини, крім випадків, встановлених частиною другою цієї статті.

Підставою для цивільно-правової відповідальності за завдання шкоди є правопорушення, що включає як складові елементи: шкоду, протиправне діяння особи, котра її завдала, причинний зв'язок між ними, а також вину заподіювача шкоди. Аналогічна відповідальність настає й за завдану моральну шкоду, крім випадків, установлених частиною другою

статті 1167 ЦК України.

Згідно положень статті 57 ЦПК України, 2004 року, доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи. Ці дані встановлюються на підставі пояснень сторін, третіх осіб, їхніх представників, допитаних як свідків, показань свідків, письмових доказів, речових доказів, зокрема звуко- і відеозаписів, висновків експертів.

Частиною першою статті 10 ЦПК України, 2004 року, визначено, що цивільне судочинство здійснюється на засадах змагальності сторін.

Відповідно до статті 60 ЦПК України, 2004 року, кожна сторона зобов'язана довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог та заперечень. Докази подаються сторонами та іншими особами, які беруть участь у справі. Доказуванню підлягають обставини, які мають значення для ухвалення рішення у справі і щодо яких у сторін та інших осіб, які беруть участь у справі, виникає спір.

Скасовуючи рішення суду першої інстанції та ухвалюючи нове рішення про відмову у задоволенні позовних вимог, апеляційний суд, із урахуванням вказаних норм матеріального права, встановлених обставин справи, дійшов обґрунтованого висновку про те, що позивачем не доведено обставин, на які вона посилалася в обґрунтування заявлених вимог, а саме того, що нещасний випадок стався з її чоловіком внаслідок протиправних дій відповідача, а саме неналежного утримання майна, невиконання обов'язку періодичного технічного огляду та

обслуговування будівлі, а також причинно-наслідкового зв'язку між настанням нещасного випадку та діями відповідача.

Судом апеляційної інстанції правильно було встановлено, що для приведення придбаної будівлі у безпечний стан та здійснення ремонту даху відповідачем було укладено договір підряду з ПрАТ «Будівельно-монтажне управління № 10», відповідно до пункту 4.2 якого підрядник зобов'язаний належним чином забезпечити протипожежну охорону, виконання правил техніки безпеки та охорони праці, що обумовлено діючим законодавством. ОСОБА_4 виконував роботи на об'єкті як представник субпідрядної організації.

Відповідно до частини першої статті 838 ЦК України підрядник має право, якщо інше не встановлено договором, залучити до виконання роботи інших осіб (субпідрядників), залишаючись відповідальним перед замовником за результат їхньої роботи. У цьому разі підрядник виступає перед замовником як генеральний підрядник, а перед субпідрядником - як замовник.

Судом апеляційної інстанції встановлено, що ОСОБА_4 не перебував з відповідачем у трудових та цивільно-правових відносинах.

Із урахуванням зазначеного, апеляційним судом зроблено обґрунтований висновок про те, що позивач не довела протиправності дій чи бездіяльності ДП «Київська Русь», а також причинно-наслідкового зв'язку між діями відповідача щодо неналежного утримання його майна та настанням нещасного випадку, який стався з її чоловіком. Позивачем не доведено обставин, наявності яких може наступати відповідальність замовника за завдану сину позивача моральну шкоду.

Доводи касаційної скарги не дають підстав для висновку, що оскаржене судове рішення ухвалено без додержання норм матеріального і процесуального права та зводяться до переоцінки доказів у справі, що відповідно до положень статті 400 ЦПК України знаходиться поза межами повноважень Верховного Суду.

Колегія суддів погоджується із правильними по суті висновками суду апеляційної інстанції, оскільки судом правильно застосовано норми матеріального та процесуального права, зроблені обґрунтовані висновки про відмову у задоволенні позовних вимог на підставі належним чином оцінених доказів, наданих сторонами (стаття 212 ЦПК України у редакції, чинній на момент розгляду справи).

Враховуючи наведене, встановивши відсутність підстав для скасування правильного по суті судового рішення, колегія суддів вважає за необхідне касаційну скаргу залишити без задоволення, а оскаржене рішення апеляційного суду - без змін.

Відповідно до частини третьої статті 401 ЦПК України суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а рішення без змін, якщо відсутні підстави для скасування судового рішення.

Керуючись статтями 400, 401, 416 ЦПК України, Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду

ПОСТАНОВИВ:

Касаційну скаргу ОСОБА_1 в інтересах неповнолітнього сина ОСОБА_2 залишити без задоволення.

Рішення Апеляційного суду Київської області від 03 серпня 2017 року залишити без змін.

Постанова суду касаційної інстанції набирає законної сили з моменту її прийняття, є остаточною і оскарженню не підлягає.

Судді: Є. В. Синельников

С. Ф. Хопта

В. В. Шипович

